

Kanton Bern
Canton de Berne

hallo-bern.ch
salut-berne.ch

Kanton Bern

Kratak portret

Politički sistem

Religija

Slobodno vrijeme

hallo-bern.ch

Informacije za dobar početak u novom mjestu stanovanja

Kanton Bern

Kratak portret

Kanton Bern je jedan od 26 kantona koji čine Švicarsku. U odnosu na broj stanovnika ovaj kanton je drugi po veličini. Karakteristično za Kanton Bern je njegova funkcija povezivanja njemačkog i francuskog govornog područja.

Brojevi i činjenice

U Kantonu Bern živi preko milion stanovnika, od kojih su 16 procenata strani državljani. Kanton se prostire na skoro 6000 km² i sastoji se od 346 opština (Gemeinden|Communes) i deset administrativnih okruga. Glavni grad je Bern. Službeni jezici su njemački i francuski. Dvojezičnost je posebna karakteristika koja ima veliku vrijednost za kanton Bern.

Istorija

Kanton Bern ima više od 800 godina državne istorije. Grad Bern je osnovan davne 1191. Grad se brzo širio. 1798. godine je Stari Bern nestao pod invazijom vojske Francuske revolucije. Demokratija se počela razvijati od 1831. god. Po prvi put postoji jedinstven zakon kroz novi Ustav. Bern postaje glavni grad Švicarske 1848. godine. Tri administrativna okruga Kantona Bern sue se 1979. godine odvojila i formirala Kanton Jura.

Običaji i tradicija

U različitim regionima i opštinama u kantonu postoje i različite tradicije i običaji. U kantonu Bern ne postoji jedan "jedinstven" običaj. U regiji Emmental se proslavljaju drugačija slavlja nego u Seeland. U Berner Oberland se njeguju drugi običaji nego u Berner Jura ili u Mittelland. Svaki regija ima svoje posebnosti. Kanton Bern vodi listu tradicionalnih proslava i za to postoji poseban pretraživač na internetu.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.hallo-bern.ch/hr/kanton-bern/kratak-portret

Politički sistem

U Švicarskoj je politička vlast podijeljena na tri nivoa: Savez, kantoni (savezne države) i opštine. O političkim promjenama Švicarci odlučuju putem glasanja.

Švicarska Savez

Švicarski Savez postoji od 1848. godine. Glavni grad je Bern. Etnički, jezički i religiozno Švicarska ne predstavlja jednu cjelinu. Obzirom da je došlo do dobrovoljnog ujedinjenja različitih kultura, kaže se da je to nacija dobre volje (Willensnation | "Nation par volonté"). U internacionalnoj politici Švicarska je neutralna zemlja.

Federalizam

Kantoni i opštine u Švicarskoj imaju veliku samostalnost. Nadležnosti u politici i zakonodavstvu su podijeljene između Saveza, kantona i opština (Subsidiaritätsprinzip | principe de subsidiarité). Zbog toga govorio o federalizmu (Föderalismus | Fédéralisme). 26 kantona i preko 2000 opština imaju izgrađene državne strukture. Kanton Bern ima svoj ustav, vladu, parlament i sudove. Kantoni i opštine su zadužene za veliki broj državnih zadataka. Zato je na primjer školski sistem od kantona do kantona različito regulisan. Dok savezni zakoni važe za cijelu Švicarsku, kantoni imaju i svoje zakone koji važe samo na području određenog kantona. Opštine takođe mogu donijeti svoja pravila. Kantoni, opštine i Savez funkcionišu tako što naplaćuju porez od građana.

Podjela vlasti

U cilju sprječavanja koncentracije političke moći, u Švicarskoj kao i u kantonima, državna vlast je podijeljena na tri nivoa: zakonodavna (legislativa), izvršna (egzekutiva) i sudska vlast (judikativa). U Kantonu Bern ove zadatke preuzimaju sljedeće vlasti:

- Zakonodavna: Veliko vijeće (Grosser Rat) (160 članova, stanovnici biraju glasanjem svake četiri godine). Administrativna oblast Berner Jura, u kojoj se govori francuski jezik, ima 12 zagarantovanih mjesta u Velikom vijeću.
- Izvršna: Vlada (Regierungsrat) (7 članova koje narod bira direktnim glasanjem svake četiri godine). Berner Jura ima zagartovano jedno mjesto.
- Pravosudna: Razni sudovi na okružnom i kantonalnom nivou.

I opštine imaju zakonodavnu vlast (skupštinu opštine ili parlament, Gemeindeversammlung | assemblée communale, Parlament) i izvršnu vlast (gradsko ili opštinsko vijeće, Stadtrat | Conseil de ville, Gemeinderat | Conseil communal). Na saveznom nivou zakonodavna vlast se sastoji od dva vijeća: Nacionalno i Kantonalno vijeće (National- und Ständerat | Conseil national et conseil des états). Savezna vlada koja ima 7 članova zove se "Bundesrat". Na nacionalnom nivou postoje takođe i različiti sudovi. Vrhovni sud (Bundesgericht | Tribunal fédéral) kao najviša instanca je nadležan za presude donesene u kantonalnim sudovima.

Demokratska prava

Švicarski državljani imaju glasačko i biračko pravo. Oni biraju političke organe na opštinskom, kantonalnom i nacionalnom nivou i mogu se i sami kandidovati za izbore. Osim toga, građani mogu na referendumima odlučivati o političkim poslovanjima u opštini, kantonu i na saveznom nivou (direktna demokratija). Putem građanske inicijative moguće je pokrenuti referndumsko glasanje po pitanju raznih promjena. Strani državljani koji žive u kantonu Bern nemaju pravo da glasaju i biraju. Međutim, postoje različite mogućnosti da budete politički aktivni i da dostavite zahtjeve vlastima:

- Članstvo u nekoj stranci ili organizaciji ili u nekom udruženju
- Učešće u komisijama i drugim organima
- Peticije
- Pisma čitalaca u novinama ili internet forumi

U nekim opštinama postoje odbori za učešće migranata, kao na primjer Forum migranatkinja i migranata Grada Bern.

Osnovna prava

Najviši pravni principi u Švicarskoj sadržani su u Saveznom Ustavu (Bundesverfassung). Važan dio Saveznog Ustava čine osnovna ljudska prava koja su zasnovana na Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima. Ova prava štite ljudsko postojanje (npr. pravo na život, pravo na pomoć u nužnim slučajevima) i zaštitu pojedinaca od državnog nasilja ili pojedinih grupa od strane većinskih naroda. Svi ljudi su zaštićeni od diskriminacije na osnovu porijekla, pola, boje, starosti, jezika, religije, seksualne orijentacije kao i fizičkih, mentalnih ili psihičkih ograničenja. Ovo vrijedi za sve bez obzira na status boravka i nacionalnost. Žrtve rasne diskriminacije mogu u kantonu Bern dobiti besplatnu podršku i savjete. Svako ko je pogođen diskriminacijom može potražiti savjet u Kontakt centru za integraciju ili kancelarijama koje su specijalizovane za razna pitanja (gggfon i RBS). U Švicarskoj postoji sloboda vjeroispovijesti, glasa i štampe.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.hallo-bern.ch/hr/kanton-bern/politiki-siste

Religija

Švicarska je tradicionalno hrišćanska zemlja. Međutim u Švicarskoj danas žive i pripadnici drugih vjerskih zajednica. Veliki dio švicarskog stanovništva ne pripada ni jednoj vjerskoj zajednici. Sloboda vjeroispovijesti je zagantovana i javne škole su vjerski neutralne.

Religija i država

U Švicarskoj tradicionalno dominiraju hrišćanske religije. U nadležnosti kantona je da utvrdi odnos između religije i države. U većini kantona na njemačkom govornom području, kao i u kantonu Bern hrišćanske zajednice se priznaju kao javno-pravne institucije (Landeskirchen | églises nationales). To znači da im država prenosi određena prava. Konkretno, njima je dozvoljeno naplaćivanje poreza od svojih članova. U kantonu Bern postoje sljedeće nacionalne crkve: Rimokatolička, Protestantska i Hrišćansko katolička crkva. Jevrejske zajednice Bern i Biel dobile su javno priznanje 1997. godine.

Vjerske zajednice u kantonu Bern

Pored javno-pravno priznatih vjerskih zajednica (Landeskirchen | églises nationales) u Švicarskoj postoje i mnogobrojne druge vjerske zajednice. Većina stanovništva u kantonu Bern pripada hrišćanskoj vjeri. Posljednjih godina je porastao broj vjernika islamske vjeroispovijesti. Skoro četvrtina stanovništva se izjašnjava da ne pripada ni jednoj religiji.

Sloboda vjeroispovijesti

Švicarski Ustav garantuje slobodu vjeroispovijesti. Svako ima pravo da ima svoje vjersko opredjeljenje, da ga ispoljava i širi. Niko ne može biti primoran da pristupi nekoj vjerskoj zajednici ili da učestvuje u vjerskim aktivnostima. Osobe se mogu okupljati i izvoditi vjerske obrede i proslave. Niko ne smije biti diskriminisan zbog svoje religije ili vjerovanja.

Religija i škola

Obavezno školstvo je vjerski neutralno. To ne znači da vjerske teme nemaju mjesto u nastavi. Postoji razlika između dvije vrste vjerske nastave: Konfesionalne vjerske nastave nacionalnih crkvi i školske nastave o vjeri "Etika, religije, zajednica". U ovom predmetu se obrađuju vjerska i etička pitanja koja su vezana za sve ljude. Pohađanje vjeronauke nacionalnih crkvi se zasniva na dobrovoljnoj osnovi. Djeca drugih vjeroispovijesti imaju mogućnost pohađanja vjeronauke van škole u svojim vjerskim zajednicama.

Kanton Bern
Canton de Berne

hallo-bern.ch
salut-berne.ch

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.hallo-bern.ch/hr/kanton-bern/religija

hallo-bern.ch

Informacije za dobar početak u novom mjestu stanovanja

Kanton Bern

Slobodno vrijeme

U kantonu Bern postoji mnogo atraktivnih mogućnosti kako da provedete svoje slobodno vrijeme. Posebno veliki značaj imaju udruženja koja nude istovremeno mogućnosti upoznavanja drugih osoba.

Udruženja

Mnogi stanovnici kantona Bern su članovi nekog udruženja (Verein | association). Postoje udruženja za različita interesovanja. Čak i u manjim sredinama postoje sportska, kulturna i druga udruženja. U njima se dobija idealna prilika za stupanje u kontakt sa drugim ljudima. Većina udruženja su otvorena za sve osobe. Informacije o udruženjima se mogu naći na internet stranicama opština.

Ponude za mlade

Za mlade ljude u kantonu Bern postoje mnoge ponude koje pružaju mogućnost provođenja slobodnog vremena i upoznavanja vršnjaka. U mnogim opštinama imaju sastajališta i razne aktivnosti u slobodnom vremenu. Tu su mladi pod nadzorom stručnih lica i mogu da izraze svoje ideje i realizuju projekte (Jugendarbeit | animation de jeunesse). Ove ponude su najčešće besplatne. Omladinske organizacije pružaju mogućnost da se zajedno sa vršnjacima preduzmu neke aktivnosti i da se bavi sportom u prirodi. Nosioци ovih ponuda su udruženja, opštine ili crkve. Ponude su na raspolaganju svim mladim ljudima. Opština pruža dodatne informacije.

Izleti i kultura

Kanton Aargau nudi brojne mogućnosti za izlete i ima bogatu kulturnu ponudu. Poznati su mnogi istorijski stari gradovi, dvorci i tvrđave, rijeke i jezera kao i termalne banje. Osim toga raspolaže mnogim lijepim stazama za planinarenje i biciklizam. Mnogi muzeji nude izložbe na razne teme. U cijeloj Švicarskoj su poznati Kunsthau u Aargau i Stapferhaus u Lenzburg-u. Turizam u Aargau (Aargau Tourismus) pruža informacije o izletima i događajima. Informacije o aktuelnim kulturnim događanjima mogu se naći i u lokalnim novinama.

Volonterski rad

Volonterski rad (Freiwilligenarbeit | bénévolat) je društveni doprinos za dobrobit drugih sugrađana ili životne sredine bez novčane nadoknade. U Švicarskoj se tradicionalno mnogi poslovi obavljaju od strane dobrovoljaca. Veliki dio posla se odrađuje putem udruženja. Volonteri se mogu angažovati u udruženjima za kulturu, sport, socijalna pitanja, obrazovanje, zaštitu životinja i životne sredine, zdravlja i drugim oblastima. Informacije o dobrovoljnom radu i mogućnostima rada pružaju npr. organizacije za dobrovoljni rad Benevol, Caritas Bern ili Schweizerische Rote Kreuz (SRK) Kanton Bern. Za dobrovoljno angažovanje u sektorima za azil i izbjeglice su nadležni regionalni partneri kantona. Adrese se nalaze dole u linku. Kontakt centri za pitanja o izbjeglicama pri crkvama takođe mogu pružiti više informacija (KKF | OCA).

Sport / Kultura / Obrazovanje

U Kantonu Bern ima mnogo sportskih, kulturnih i edukativnih manifestacija. Informacije o događajima mogu se dobiti od opštine ili od turističkih organizacija. Osobe slabijeg imovnog stanja dobijaju uz iskaznicu, koja se zove "Kulturlegi", jeftinije ulaznice za sportske, kulturne i obrazovne događaje. Zahtjev za ovu iskaznicu se može podnijeti kod Caritas-a. Caritas pruža informacije o tome ko ostvaruje pravo dobijanja iskaznice "Kulturlegi".

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.hallo-bern.ch/hr/kanton-bern/slobodno-vrijeme